

**PROCEDURA PAŃSTOWEGO POWIATOWEGO INSPEKTORA SANITARNEGO W
DĄBROWIE GÓRNICZEJ DOTYCZĄCA POSTĘPOWANIA PRZY ROZPATRYWANIU
SPRAW DOT. EKSHUMACJI ZWŁOK/SZCZĄTKÓW**

1. Cel procedury

Celem procedury jest określenie wymaganej dokumentacji i zasad postępowania przy rozpatrywaniu spraw dotyczących ekshumacji zwłok/szczątków

2. Podstawy prawne regulujące ekshumację zwłok

- art.15 ustawy z dnia 31 stycznia 1959 roku *o cmentarzach i chowaniu zmarłych* /Dz. U. 2024 poz.576/,
- rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2001 roku *w sprawie postępowania ze zwłokami i szczątkami ludzkimi* /Dz. U. Nr 153 poz. 1783 z późn.zm./,
- rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 23 marca 2011 r. *w sprawie sposobu przechowywania zwłok i szczątków* (Dz.U. Nr 75 poz.405).

3. Podstawowe pojęcia

Ekshumacja polega na wydobyciu zwłok i szczątków z grobu lub miejsca tymczasowego pochówku w celu:

- przeniesienia ich i ponownego pochówku na tym samym cmentarzu,
- przeniesienia ich i ponownego pochówku na innym cmentarzu,
- remontu grobu/grobowca i ponownego pochówku na tym samym miejscu,
- przeprowadzenia oględzin lekarsko – sądowych

Ekshumacja zwłok i szczątków może być dokonana na umotywowaną prośbę osób uprawnionych do pochowania zwłok, którymi są (zgodnie z art.10 i art.15 ustawy z dnia 31 stycznia 1959 roku *o cmentarzach i chowaniu zmarłych*):

1. pozostały małżonek (ka),
2. krewni zstępni, (dzieci, wnuki, prawnuki)
3. krewni wstępni (rodzice, dziadkowie)
4. krewni boczni do 4 stopnia pokrewieństwa, (rodzeństwo, ciotki, stryjowie, kuzynowie)
5. powinowaci w linii prostej do 1 stopnia (teść, teściowa, zięć, synowa)

Jeżeli pomiędzy członkami rodziny powstaje spór dotyczący ekshumacji osobą uprawnioną do złożenia wniosku o ekshumację będzie osoba wskazana **prawomocnym wyrokiem sądu**.

Zwłoki osób zmarłych na choroby zakaźne nie mogą być ekshumowane przed upływem 2 lat od dnia zgonu.

Termin ekshumacji - ekshumacja zwłok i szczątków jest dopuszczalna w okresie od 16 października do 15 kwietnia, we wczesnych godzinach rannych, przy ekshumacji może być obecna tylko najbliższa rodzina zmarłego termin ekshumacji należy uzgodnić z wyprzedzeniem z przedstawicielem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Dąbrowie Górniczej, który wykonuje nadzór nad ekshumacją.

Pełnomocnictwo – pełnomocnik dołącza do akt oryginał lub urzędowo poświadczony odpis pełnomocnictwa. Adwokat, radca prawny mogą sami uwierzytelnić odpis udzielonego im pełnomocnictwa oraz odpisy innych dokumentów wykazujących ich umocowania. Organ administracji publicznej może w razie wątpliwości zażądać urzędowego poświadczenia podpisu strony. Za udzielone pełnomocnictwa należy okazać opłatę skarbową.

Dokumenty w sprawie - jeżeli dokument znajduje się w aktach organu lub podmiotu, o którym mowa w art. 76 §1 lub 2, wystarczy przedstawić urzędowo poświadczony przez ten organ lub podmiot odpis lub wyciąg z dokumentu. Organ administracji publicznej zażąda udzielenia odpisu lub wyciągu, jeżeli strona sama uzyskać ich nie może. Gdy organ uzna za konieczne przejrzenie oryginału dokumentu, może wystąpić o jego dostarczenie. Zamiast oryginału dokumentu strona może złożyć odpis dokumentu, jeżeli jego zgodność z oryginałem została poświadczona przez notariusza albo przez występującego w sprawie pełnomocnika strony będącego adwokatem, radcą prawnym, rzecznikiem patentowym lub doradcą podatkowym

3. Wymagane dokumenty niezbędne do uzyskania zezwolenia na przeprowadzenie ekshumacji zwłok/ szczątków ludzkich

3.1. Wniosek do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Dąbrowie Górniczej o wydanie zgody na ekshumację zwłok/szczątków

Wzór wniosku określa załącznik nr 1 do niniejszej procedury. Podpis złożony przez wnioskodawcę powinien posiadać potwierdzenie własnoręczności podpisu (np. przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną, Urząd Miasta, Urząd Gminy, Starostwo, Notariusza, konsulat oraz inne organy uprawnione do potwierdzania własnoręczności podpisu)

Zezwolenie na ekshumację wydawane jest na umotywowaną prośbę wnioskodawcy.

Jeżeli pomiędzy członkami rodziny powstaje spór dotyczący ekshumacji, wnioskodawca winien uzupełnić dokumentację o decyzję sądu rozstrzygającego spór.

3.2. Do wniosku należy dołączyć:

- aktu zgonu osoby ekshumowanej (odpis lub kserokopia potwierdzona za zgodność z oryginałem);
- akty zgonu osób zmarłych spokrewnionych w myśl art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 31 stycznia 1959 r. o cmentarzach i chowaniu zmarłych jeśli występują; (odpis lub kserokopia potwierdzona za zgodność z oryginałem);
- świadectwo kremacji (w przypadku ekshumacji szczątków powstałych w wyniku spopielenia zwłok);
- oświadczenia osób uprawnionych do przeprowadzania ekshumacji (zgoda na dokonanie ekshumacji)
- oświadczenie zarządcy/administradora cmentarza, iż istnieje możliwość ponownego pochowania zwłok i szczątków ludzkich oraz informacja o miejscu ponownego pochówku;

- oświadczenie zarządcy/administradora cmentarza z którego będą ekshumowane zwłoki/szczątki, o wyrażeniu zgody
- kartę zgonu w przypadku gdy wniosek o wydanie zezwolenia na ekshumację jeżeli jest składany przed upływem 2 lat od dnia zgonu celem wykluczenia choroby zakaźnej – zgodnie z art. 15 ust.3 ustawy z dnia 31 stycznia 1959 roku o *cmentarzach i chowaniu zmarłych*);
- pełnomocnictwo do działania w imieniu wnioskodawcy oraz pozostałych stron postępowania (w przypadku udzielenia pełnomocnictwa);

Jednocześnie informuję, iż zgodnie z art. 40 § 4 Kodeksu Postępowania Administracyjnego strona, która nie ma miejsca zamieszkania lub zwykłego pobytu albo siedziby w Rzeczypospolitej Polskiej, innym państwie członkowskim Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej albo państwie członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stronie umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, jeżeli nie ustanowiła pełnomocnika do prowadzenia sprawy zamieszkałego w Rzeczypospolitej Polskiej i nie działa za pośrednictwem konsula Rzeczypospolitej Polskiej, jest obowiązana wskazać w Rzeczypospolitej Polskiej pełnomocnika do doręczeń, chyba że doręczenie następuje za pomocą środków komunikacji elektronicznej

4. Procedura uzyskania zgody na ekshumację zwłok i szczątków ludzkich:

- a) złożenie wniosku wraz z kompletem dokumentacji.
- b) w przypadku braków formalnych wezwania wnioskodawcy zgodnie z art. 64§ 2 kpa o uzupełnienie wniosku, jeżeli nie zostanie uzupełniony w wyznaczonym terminie pozostaje wniosek bez rozpatrzenia;
- c) zawiadomienie wszystkich stron postępowania lub pełnomocnika o wszczęciu postępowania administracyjnego oraz o możliwości zapoznania się z dokumentacją i możliwości wypowiedzenia się co do całokształtu zebranych materiałów
- d) wydanie decyzji, która uprawomocnia się 14 dni od daty otrzymania przez wszystkie strony postępowania – jest to czas, w którym można odwołać się od ww. decyzji np. w przypadku decyzji nie zezwalającej na przeprowadzenie ekshumacji. Stronie służy prawo do zrzeczenia się tego odwołania. Z dniem doręczenia Państwowemu Powiatowemu Inspektorowi Sanitarnemu w Dąbrowie Górniczej oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania przez ostatnią ze stron postępowania, decyzja zezwalająca na ekshumację staje się ostateczna i prawomocna – może zostać wykonana przed upływem wskazanych wyżej 14 dni.
- e) decyzję otrzymują zarówno uprawnieni członkowie rodziny jak i zarząd cmentarza lub cmentarzy – w wypadku ekshumacji i przeniesienia zwłok i szczątków ludzkich na inny cmentarz
- f) wykonanie ekshumacji może nastąpić wyłącznie, gdy decyzja PPIS stała się ostateczna. Po ustaleniu terminu z zarządem cmentarza, firmą dokonującą przewozu zwłok i szczątków ludzkich na inny cmentarz należy poinformować Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Dąbrowie Górniczej, który będzie prowadził nadzór nad ekshumacją

Ogólne warunki wykonywania ekshumacji – zgodnie z §5 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 23 marca 2011 r. w sprawie sposobu przechowywania zwłok i szczątków (Dz. U. Nr 75 poz.405):

1. Osoby przeprowadzające ekshumację powinny stosować środki ochrony osobistej.
2. W trakcie ekshumacji ziemię wydobywaną z grobu należy umieścić na powierzchni zabezpieczonej nieprzepuszczalną, wytrzymałą matą.
3. Zwłoki lub szczątki ekshumowane przed upływem 20 lat od dnia pochowania wydobywane są wraz z trumną, którą bez otwierania umieszcza się w wyłącznie do tego przeznaczonej szczelnej skrzyni, wybitej blachą.
4. W celu ponownego pochowania po zakończeniu ekshumacji, trumna powinna zostać niezwłocznie wydobyta ze skrzyni i umieszczona w grobie bez jej otwierania.
5. W przypadku ekshumacji wykonywanej po upływie 20 lat od dnia pochowania wydobyte szczątki wraz z resztkami trumny umieszcza się w nowej trumnie.
6. Skrzynia, w której znajdowała się trumna, oraz mata, na której była składowana ziemia wydobyta z grobu, powinny zostać umyte oraz zdezynfekowane.
7. Do zasypiania grobu powinna być użyta ziemia wydobyta z grobu.

Transport:

Środek transportu drogowego przeznaczony do przewozu zwłok i szczątków ludzkich powinien spełniać następujące wymagania techniczne i sanitarne (§4 ust.1 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 27 grudnia 2007 r. w sprawie wydawania zezwoleń na przewóz zwłok i szczątków ludzkich - Dz. U. Nr 249, poz. 1866):

1. być trwale oznakowany w sposób wskazujący na jego przeznaczenie,
2. posiadać kabinę kierowcy odizolowaną od części przeznaczonej na umieszczenie zwłok albo szczątków ludzkich,
3. posiadać zabezpieczenie przed przesuwaniem się trumny lub pojemnika na zwłoki lub szczątki ludzkie,
4. posiadać podłogę w części przeznaczonej na umieszczenie trumny lub pojemnika na zwłoki lub szczątki ludzkie wykonaną z materiałów łatwo zmywalnych i odpornych na działanie środków dezynfekcyjnych,
5. posiadać wydzielone miejsce na przechowywanie środków dezynfekcyjnych, sprzętu myjąco-czyszczącego oraz jednorazowych rękawic ochronnych,
6. po każdorazowym przewiezieniu zwłok lub szczątków przeprowadza się dezynfekcję środka transportu w części przeznaczonej na ich umieszczenie,
7. do dezynfekcji stosuje się preparaty o działaniu bakteriobójczym, wirusobójczym i grzybobójczym.

Przewóz szczątków powstałych ze spopielenia zwłok, umieszczonych w szczelnym, odpornym na uszkodzenie pojemniku, może odbywać się dowolnym środkiem transportu w sposób zapewniający ich poszanowanie (§6 ust.2 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 27 grudnia 2007 r. w sprawie wydawania zezwoleń na przewóz zwłok i szczątków ludzkich - Dz. U. Nr 249, poz. 1866).

Dąbrowa Górnicza dnia 19.05.2025 r.